

Stanisław Podobiński

**Jan Wawrzyńczyk, *Mały słownik bibliograficzny
językoznawstwa ogólnego i polonistycznego,
Semiosis Lexicographica, vol. V.
Instytut Informacji Naukowej i Studiów
Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego,
Warszawa 2000, ss. 252.***

Praca Prof. J. Wawrzyńczyka, związanego przez kilka lat i z częstochowską WSP, wytrawnego filologa językoznawcy, jest ze wszech miar dziełem udatnym, bo przydatnym każdemu filologowi. Ujęta jest niezwykle lakonicznie, uporządkowana wewnętrznie, przemyślanie skonstruowana i kompletnie dokończona.

Tytuł mówi mniej niż rzecz zawiera — to nie jest mały słownik, acz format A-5 zdawałby się to sugerować, to naprawdę wielki — bogactwem informacji i czytelnością ich układu — słownik obejmujący: *Wstęp* (s. III – IV); *Literaturę źródłową* (s. V – XIII), nie obejmującą prac przywołanych w części hasłowej słownika, *Skróty tytułów wydawnictw ciągłych i nazw wydawców* (s. XIII – XVI); Inne oznaczenia (obejmujące zasady stosowania odsyłaczy i kierowania do nich oraz inne znaki informacyjne o przedrukach danej pracy itp. pożyteczne, doprecyzowujące komentarze; część trzonową słownika w układzie alfabetycznym, od: a, i dowcipnym przywołaniem pracy Prof. Jana Tokarskiego, *A ileż to kłopotu ze spójnikiem a* (Por. J. 2: 12 – 16; 3: 1 – 6) do hasła: *żywołność*. Zamykając część trzonową Autor uwiadamia, że niebawem ukaże się Jego 10-tomowy *Słownik bibliograficzny języka polskiego. Wersja wstępna (przedelektroniczna). Tom I: A – Ć*, już w grudniu 2000.

To na pozór niewielkie dzieło jest dziełem pracy ogromnej, najistotniejsze, że wyczerpującym, całościowo obejmującym dorobek polskiego językoznawstwa polonistycznego i ogólnego, także jednak pozapolskiego, a odnoszącego się do poszczególnych problemów językoznawczych.

W tym drugim, tj. w językoznawstwie ogólnym, Autor także wykazuje ogromne znawstwo, co istotne, bo przeobrażenia polityczne w Polsce w ostatnich dwudziestu latach spowodowały zaistnienie nowych, lecz i zerwanie starych więzi i kanałów infor-

macyjnych w nauce — w językoznawstwie, i w ogóle w humanistyce, straszliwie bolesne i właściwie nie do odtworzenia.

Wydaje się pewne — mają tego świadomość także językoznawcy, że o pewnych książkach nawet badacze wąskiej dziedziny wiedzy nie dowiedzą się nigdy, wielu bowiem wydawców nie respektuje obowiązku przesyłania egzemplarzy obowiązkowych do bibliotek, wielu autorów też wydaje prace w mikroskopijnych nakładach, więc jeśli się ich szczęśliwym zdarzeniem losu nie spotka, pozostaje się dośmiertnym petentem.

Z tych choćby względów praca Jana Wawrzyńczyka, pomysłowo skonstruowana — hasła problemowe, np. terminologia rolnicza, leksyka rolnicza, zawierają przywołane prace i autorów (np. A. Basara; J. Basara; S. Podobiński; W. Sędzik), ponadto kierują do innych prac i innych działów.

W taki oto sposób Czytelnik może dotrzeć do każdej interesującej go tematyki i do pracy odnoszącej się do tego zagadnienia lub grupy prac, które pojawiają się w *Literaturze źródłowej* tylko wówczas, jeśli nie były przywoływane w części trzonowej pracy, tj. w *Słowniku*.

Praca ma układ przejrzysty, łatwo dotrzeć do każdego problemu językowego, a że Autor ma doskonale rozeznanie w pracach (i o pracach) językoznawczych, przywołuje prace wartościowe, doredagowane, przydatne.

Już książka Prof. Andrzeja Bogusławskiego — napisana wespół z Autorem omawianej tu pracy, Janem Wawrzyńczykiem *Polszczyzna, jaką znamy. Nowa sonda słownikowa* (Warszawa 1993) — zawierała opis charakterystyki jednostek leksykalnych, ich uporządkowanie oraz opis właściwości składniowych, semantycznych, pragmatycznych i pozostałych elementów istotnych dla pełnego opisu.

Niniejsza praca daje wgląd do prac publikowanych w Polsce i poza Krajem; Autor — pracując w sposób pełen akrybii — potrafił umiejętnie sprzęgnąć je z właściwymi problemami językowymi, wskutek czego praca jest doskonałym kompendium językowym i językoznawczym — także przydatnym literaturoznawcom i badaczom stylów językowych i innych jego odmian.

Praca ta służyć może i humanistom w innych krajach, szczególnie polonistom i slawistom w ogóle, zajmującym się językoznawstwem polonistycznym, slawistycznym i ogólnym; przydatna będzie także uczącym języka polskiego jako obcego, bez trudu bowiem można dotrzeć poprzez nią do istotnych zagadnień dla badacza, nauczyciela i lektora.

To ogromnie interesujące, pożyteczne ze wszech miar i skromnie, lecz solidnie wydane studium leksykologiczno-leksykograficzne.